

ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

O. Budko,

Ph.D., associate Professor, Dniprovsky State technical university, Kamenskoe

FORMATION OF ANALYTICAL SUPPORT FOR MANAGEMENT OF SOCIALLY RESPONSIBLE ACTIVITY OF ENTERPRISES

Обґрунтовано необхідність формування аналітичного забезпечення з метою управління соціально відповідальною діяльністю. Визначено функціональні елементи аналітичної підсистеми, як складової системи обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку. Проведено дослідження методологічних, методичних, організаційних і технологічних аспектів формування аналітичної підсистеми. Здійснено групування показників екологічного і соціального аналізу. Акцентовано увагу на методах, які можуть застосовуватися для формування аналітичного забезпечення соціально відповідальної діяльності та які найкраще відображатимуть результати оцінки сформованих показників. Визначено етапи проведення економічного аналізу соціально відповідальної діяльності. Вказано вимоги стосовно формування результатів економічного аналізу.

The necessity of forming analytical support for the purpose of management of socially responsible activity has substantiated. The functional elements of the analytical subsystem as a component of the system of accounting and analytical support of sustainable development have determined. The research of methodological, methodical, organizational and technological aspects of the formation of the analytical subsystem has been carried out. Grouped by indicators of environmental and social analysis. The emphasis is on the methods that can be used to formulate analytical support for socially responsible activities and which will best reflect the results of the evaluation of the established indicators. The stages of economic analysis of socially responsible activity have determined. The specified requirements regarding the formation of the results of economic analysis.

Ключові слова: аналіз, аналітична підсистема, аналітичне забезпечення, соціально відповідальна діяльність, сталий розвиток, оцінка, показники.

Key words: analysis, analytical subsystem, analytical support, socially responsible activity, sustainable development, evaluation, indicators.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Основою сталого розвитку підприємства є соціально відповідальна діяльність, що забезпечує його конкурентні переваги у ринковому середовищі. Важливого значення в частині формування ефективних методів та інструментів виміру і оцінки рівня сталого розвитку набуває аналітична підсистема, побудова якої дозволить дати виважену та обґрунтовану інтерпретацію результатів діяльності, встановити вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на показники діяльності підприємств, визначити ефективність та результативність використання усіх видів капіталу, їх вплив на соціальну та екологічну складові діяльності, оцінити вартість підприємства в короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоді, а також резерви, які підприємством не використані. За цих умов до-

слідження проблем формування аналітичної підсистеми, яка б забезпечувала кількісне та якісне оцінювання соціально відповідальної діяльності підприємства є актуальним та важливим завданням.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Дослідження проблем формування аналітичної підсистеми у складі обліково-аналітичної системи здійснювалися такими вченими, як Р.Ф. Бруханський, О.А. Зоріна, Л.М. Кіндрацька, О.А. Лаговська, І.Д. Лазаришина, Є.В. Мних, О.В. Олійник, П.Р. Пуцентейло, А.Д. Шеремет, С.І. Шкарабан та ін. Окремі питання формування аналітичного забезпечення сталого розвитку розкривалися в пра-

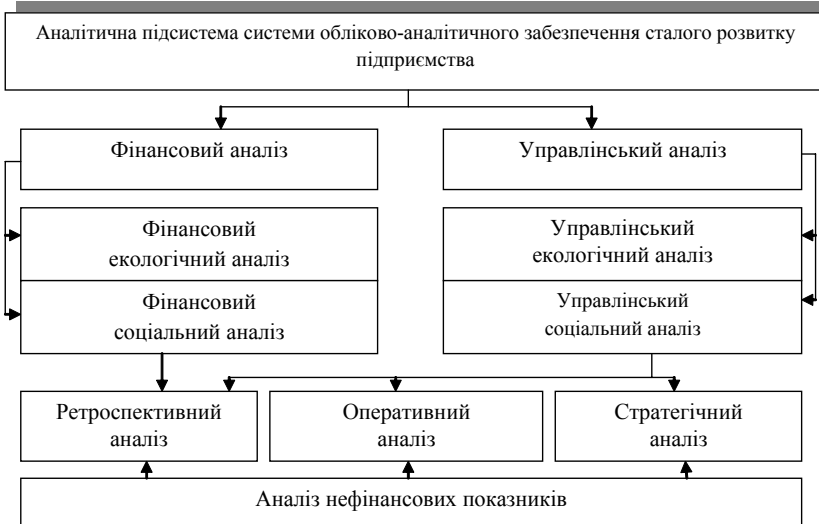

Рис. 1. Аналітична підсистема системи обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку підприємства

Джерело: складено автором.

цях І.М. Парасій-Вергуненко, якою обґрунтовано критерії відбору показників стійкого розвитку [5] та Д.О. Грицишена, яким досліджено питання формування аналітичного забезпечення управління економіко-екологічною безпекою підприємства [2]. Різноманіття концептуальних підходів до розробки аналітичної підсистеми вказує, що сформовано певне теоретичне підґрунтя для формування аналітичної інформації у складі системи обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку підприємства. В той же час проблеми формування аналітичного забезпечення управління соціально відповідальною діяльністю підприємства як основи сталого розвитку, потребують подальших досліджень та вирішення з метою визначення шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження методологічних, методичних, організаційних і технологічних аспектів формування аналітичного забезпечення соціально відповідальної діяльності у системі обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обґрунтування надійного аналітичного забезпечення сталого розвитку підприємства повинно базуватися на визначенні змісту методологічного, методичного, організаційного і технологічного аспектів дослідження щодо його формування. Часто науковці розуміють обліково-аналітичну систему, як єдине ціле, не виділяючи в ній облікову, аналітичну і контрольну підсистеми [3, с. 27]. При цьому здійснюється поділ обліково-аналітичної системи на обліково-аналітичні підсистеми: фінансову, управлінську, податкову, соціальну та екологічну. У складі цих підсистем і виділяють, відповідно, фінансовий, управлінський, податковий, соціальний і екологічний аналіз. Така будова системи обліково-аналітичного забезпечення є спірною, адже вказаним системам надаються функції, які втрачають чітку спрямованість. Так, вузька обліково-аналітична система (фінансова, управлінська, податкова, екологічна і соціальна) має одночасно інформаційну, контрольну і аналітичну функції одночасно, що не дає можливості чітко визначення мети і завдань таких систем. Крім того, виділення окремими системами соціальної і екологічної об-

ліково-аналітичних систем при одночасному акценті на необхідності здійснення аналізу екологічної і соціальної складової свідчить про необхідність дублювання даних, адже інформація, яка використовується для аналізу екологічної і соціальної діяльності формується в обліковій системі — у системі фінансового, управлінського обліку та системі податкових розрахунків. У той же час інформаційна база в обліково-аналітичних системах (фінансовій, управлінській, податковій, соціальній та екологічній) генерована таким чином, що певні інформаційні сегменти орієнтовані на конкретні групи користувачів: одні сегменти мають виключно високий рівень публічності, інші — виключно високий рівень конфіденційності [3, с. 27]. Це вказує на те, що недоцільно виділяти окремо екологічну та соціальну обліково-аналітичну систему, в яких відсутній консенсус між інформаційною забезпеченістю та конфіденційністю інформації. Це підтверджує і російський

дослідник А.В. Гарманов, який вказує, що економічний екологічний аналіз повинен бути представлений не окремим структурно-відокремленим блоком, а бути частиною окремих блоків у системі комплексного економічного аналізу. Схема окремих блоків комплексного економічного аналізу визначає необхідність виділення місця економічного екологічного аналізу організаційно взаємопов'язаного з іншими блоками комплексного економічного аналізу і виконує певну роль у досягненні поставлених цілей функціонування господарюючого суб'єкта [1, с. 61].

Відтак, аналітична підсистема, у якій формується аналітичне забезпечення управлінських рішень, виступає окремою складовою обліково-аналітичної системи підприємства і має включати функціональні елементи, зображені на рисунку 1.

Метою фінансового аналізу, який орієнтований на забезпечення потреб управління сталим розвитком підприємства, є пошук резервів зростання вартості підприємства при одночасному збільшенні всіх видів капіталу за умови неухильного дотримання принципів сталого розвитку. Відповідно завдання повинні забезпечувати реалізацію цієї мети і полягають у необхідності:

- оцінки реального стану підприємства, в тому числі за показниками екологічної та соціальної діяльності компанії;
- виявлення факторів, які спричинили відхилення від запланованих показників, а також від еталонних (бенчмаркінг);
- визначення кількісного впливу факторів на результати господарювання;
- визначення резервів та внутрішніх можливостей підприємства;
- розробки та реалізації шляхів та заходів щодо використання резервів та контролю за їх виконанням.

Виділення окремими структурними блоками у складі фінансового аналізу екологічного і соціального, акцентує увагу на необхідності здійснення оцінки ступеню соціально відповідальної діяльності підприємства за допомогою показників фінансового обліку. Основна увага при цьому має приділятися аналізу впливу на стан навколишнього середовища та соціум, аналізу ефективності природоохоронних заходів, аналізу екологічних платежів та платежів соціального характеру (податку з доходів фізичних осіб, єдиного соціального внеску),

Таблиця 1. Показники екологічного та соціального аналізу

Група	Вид	Показники	Характеристика
Екологічна діяльність			
Абсолютні	Натуральні	Обсяг відходів	Визначають ступінь забруднення навколишнього середовища
		Обсяг викидів	
		Обсяг скидів	
	Вартісні	Поточні природоохоронні витрати	Визначають результативність природоохоронної діяльності
		Капітальні природоохоронні витрати	
		Собівартість переробки відходів	
		Собівартість утилізації відходів	
		Екологічні платежі	
		Доходи від реалізації екологічної продукції	
		Доходи від екологічних інвестицій	
Відносні	Коефіцієнти	Коефіцієнт відходоємності	Визначають результативність екологічної діяльності
		Коефіцієнт екологічності	
		Коефіцієнт рентабельності екологічної продукції	
		Фондовіддача необоротних активів природоохоронного призначення	Визначають ефективність використання необоротних активів природоохоронного призначення
		Коефіцієнт зносу	
		Коефіцієнт оновлення	
Соціальна діяльність			
Абсолютні	Вартісні	Поточні соціальні витрати	Визначають результативність соціальної діяльності
		Доходи від реалізації продукції соціального значення	
		Доходи від соціальних інвестицій	
Відносні	Коефіцієнти	Рівень тимчасової непрацездатності	Визначають умови праці і охорону здоров'я
		Коефіцієнт травматизму	
		Рівень професійних захворювань	
		Рівень забезпеченості житлом	Визначають культурні і соціально-побутові умови
		Забезпеченість харчуванням	
		Коефіцієнт соціального розвитку	
		Коефіцієнт стабільності кадрів	Визначають соціальну стабільність
		Рівень освіти працівників	
		Рівень професійної підготовки	
		Коефіцієнт соціальної відповідальності	

аналізу впливу екологічної та соціальної складової діяльності на конкурентоспроможність, аналізу екологічних і соціальних ризиків.

Оскільки інформаційною базою фінансового аналізу є, в основному, фінансова звітність, у якій практично відсутня інформація про екологічну і соціальну діяльність, то головною проблемою фінансового екологічного і соціального аналізу є нестача даних для його проведення. Цю проблему певною мірою вирішує залучення до такого аналізу статистичної інформації та інформації, яка подається в інтегрованій звітності.

У той же час, для фінансового аналізу притаманна відсутність оперативності, що не дозволяє швидко оцінити результати діяльності та ситуацію, яка склалася на підприємстві, у цілому. Недоліки фінансового аналізу дозволяє компенсувати управлінський аналіз, який в умовах сталого розвитку набуває особливого значення.

Управлінський аналіз — це комплексна оцінка внутрішніх і зовнішніх можливостей підприємства, результати якої спрямовані на визначення його поточного стану, сильних та слабких сторін, виявлення поточних та стратегічних проблем. Метою управлінського аналізу є отримання ключових параметрів, які забезпечують об'єктивну і повну інформаційну базу для обґрунтування управлінських рішень щодо досягнення стратегічних, тактичних і оперативних цілей виробничої та еколого-соціальної діяльності. Відповідно, завдання управлінського аналізу мають бути спрямовані на:

- аналіз ресурсних можливостей збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції за рахунок кращого використання основних факторів виробництва;

- оцінку показників і параметрів витрат, доходів та фінансових результатів для обґрунтування управлінських рішень;

- оперативну інтерпретацію інформації в управлінських цілях;

- моніторинг діяльності компанії для виявлення невикористаних можливостей її розвитку на основі принципів сталого розвитку.

Виділення структурних блоків екологічного і соціального аналізу у складі управлінського аналізу буде сприяти оцінці інформації стосовно величини доходів від реалізації екологічної продукції і продукції соціального значення, поточних та капітальних природоохоронних витрат, обсягу відходів, викидів та скидів, собівартості переробки та утилізації відходів, доходів та витрат від екологічних і соціальних інвестицій тощо.

Здійснення аналізу в системі управління сталим розвитком залежить від цілей та потреб суб'єктів аналізу. Відповідно, аналіз виконують у трьох розрізах: ретроспективному (базується на історичній інформації, є достовірним, забезпечує оцінку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на екологічну і соціальну діяльність), оперативному (передбачає суцільне спостереження за ключовими параметрами функціонування підприємства, які мають екологічні та соціальні наслідки) та стратегічному (пов'язаний з реалізацією системного та ситуаційного підходів при вивченні факторів, які впливають на процес стратегічного управління).

Здійснення екологічного і соціального аналізу передбачає використання методичних прийомів, які потребують обґрунтування та вибору показників, що найбільше характеризуватимуть особливості діяльності підприємства, екологічні та соціальні наслідки його діяльності, вплив таких наслідків на кінцеві результати та вартість підприємства в довгостроковому, середньостроковому та короткостроковому періоді. Групування показників економічного аналізу з метою оцінки сталого розвитку здійснено за екологіч-

Таблиця 2. Методи аналізу для формування аналітичного забезпечення соціально відповідальної діяльності

Група	Методи
I Математичні	
1. Традиційні	Порівняння; відносні та середні величини, групування, балансові, графічні, табличні
2. Прийоми детермінованого аналізу	Моделювання факторних систем (адитивних, мультиплікативних, кратних, комбінованих). Способи факторних розрахунків (ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, індексний, відносних різниць, інтегральний). Способи детермінованої комплексної оцінки (метод сум, суми місць, середньої геометричної, метод відстаней)
3. Прийоми фінансової математики	Прості та складні відсотки, дисконтування, визначення нарощеної суми
4. Прийоми стохастичного аналізу	Кореляція (парна, рангова, канонічна), регресійний аналіз, дисперсійний аналіз, компонентний аналіз, сучасний багатомірний факторний аналіз
5. Прийоми оптимізації показників	Математичне програмування, дослідження операцій, теорія ігор, теорія масового обслуговування, мережеві методи планування та управління, теорія управління запасами
II Евристичні	
1. Метод мозкового штурму	Оперативний метод вирішення проблем на основі стимулювання творчої активності
2. Метод експертних оцінок	Індивідуальні (інтерв'ю, анкетування), колективні (метод комісії, метод Делфі, метод відстороненого оцінювання, конференція ідей)
3. Метод асоціацій та аналогій	Метод фокальних об'єктів, синектика, метод низки випадковостей

ним та соціальним напрямом діяльності підприємства та представлено в таблиці 1.

Окремі показники формуються в системі фінансового аналізу, певна група — тільки в межах управлінського аналізу.

Об'єктивній оцінці соціально відповідальної діяльності мають сприяти результати аналізу нефінансових показників. Вибір нефінансових показників залежить від умов і специфіки діяльності підприємства, а також від цілей здійснення аналізу. При цьому нефінансові показники мають забезпечувати керівництво інформацією, яка сприяє удосконаленню контролю та зростання ефективності економічної, екологічної та соціальної діяльності підприємства. Перевагами нефінансових показників перед кількісними фінансовими показниками є безпосередній вимір результатів діяльності підприємства, що відображає його добробут та більш адекватна оцінка результатів діяльності підприємства.

Нефінансові показники, які сприяють оцінці соціально відповідальної діяльності, можуть торкатися, зокрема, організаційного управління (кількість позовів зі сторони зовнішніх стейкхолдерів), прав людини (кількість позовів зі сторони внутрішніх стейкхолдерів; відношення задоволених скарг щодо порушення прав людини до поданих; частка прийнятих із вразливих груп до загальної кількості прийнятих на підприємство), трудових практик (наявність колективного договору; питома вага премій у фонді оплати праці у розрахунку на одного працівника; питома вага молодих спеціалістів у загальній чисельності працюючих), довкілля (залучення працівників підприємства до охорони довкілля та ресурсозбереження), відносин зі споживачами (кількість рекламацій; кількість повторних замовлень; дотримання конфіденційності щодо споживачів), участі у житті суспільства (питома вага коштів, які були виділені на участь у благодійних акціях та проектах, у чистому прибутку підприємства; відношення кількості новостворених робочих місць до загальної чисельності робочих місць підприємства; частка витрат на проведення соціальних програм в чистому прибутку підприємства), ділової етики та сумлінних ділових практик (дотримання законодавства про добросовісну конкуренцію, антикорупційна діяльність тощо).

Формування показників аналізу залежить від методів, які будуть використані для їх отримання. Тут слід підійти відповідально, оскільки від правильності та доцільності обраного методу залежатиме раціональність та ефективність прийняття управлінських рішень. Огляд сутності та можливостей великої кількості методів аналізу надав

можливість акцентувати увагу на тих, які можуть застосовуватися для формування аналітичного забезпечення сталого розвитку (табл. 2).

При цьому важливим є вибір того методу, який найкраще відповідає меті і завданням аналізу соціально відповідальної діяльності, які визначені в певний момент часу. Вибір методу здійснення аналізу буде формувати основу методичного аспекту дослідження аналітичної підсистеми обліково-аналітичної системи сталого розвитку.

Організаційний аспект дослідження підсистеми слід розглядати з двох підходів: класичного (управлінського) і формального. Класичний (управлінський) підхід полягає у виконанні аналізом його функцій, які визначені керівництвом підприємством, та якими наділені або окремі структури або окремі працівники. Це буде забезпечувати формування як оперативних, так і стратегічних рішень в управлінні підприємством.

У відповідності з основними положеннями сталого розвитку економічний аналіз має здійснюватися за етапами: підготовчим, основним та заключним.

На підготовчому етапі мають бути створені сприятливі умови для раціональної організації аналітичного дослідження. На цьому етапі здійснюється:

- визначення цілей та умов функціонування підприємств (пріоритетною ціллю повинно бути визнано досягнення показників сталого розвитку та, виходячи з цього, повинні формуватися відповідні підцілі);

- складання загальної схеми досліджуваної системи (підприємства у цілому, центрів відповідальності, сегментів діяльності) з ідентифікацією всіх взаємозв'язків, функцій та елементів;

- складання плану та програми аналітичної роботи;
- відбір показників, які характеризують економічну, екологічну і соціальну діяльність.

Основний етап призначений для реалізації розроблених плану та програми аналітичної роботи шляхом застосування обраних методів аналізу, які є доцільними для застосування. На цьому етапі здійснюється:

- збір та перевірка інформації;
- обробка та узагальнення даних;
- порівняльний аналіз основних показників;
- визначення основних факторів економічного, екологічного і соціального впливу;
- визначення резервів підвищення ефективності господарювання підприємства та максимізації його вартості.

Заключний етап передбачає оцінку результатів економічної, екологічної і соціальної діяльності та підготов-

ку висновків і пропозицій щодо покращання діяльності підприємства в цілому з метою максимізації його вартості.

Саме заключний етап має великий вплив на прийняття управлінських рішень щодо доцільності тієї чи іншої дії.

Результати економічного аналізу мають відповідати основним вимогам:

- відповідність програмі аналізу — повне висвітлення питань, використання наукових методів і методик, передбачених програмою, планом дослідження;

- ефективність — перевищення економічних вигід від результатів аналізу над понесеними на нього витратами;

- конкретність, точність — використання конкретних даних, встановлених норм і нормативів, проведення точних розрахунків;

- об'єктивність — відображення реального стану підприємства;

- конструктивність — сформульовані висновки, пропозиції повинні мати конструктивний характер, містити конкретні заходи щодо підвищення рівня та ефективності господарювання;

- доступність, зрозумілість — простота та логічність викладення результатів;

- стислість — результати аналізу мають бути коротко викладені, без надмірної деталізації;

- своєчасність подання — оформлення аналітичних результатів у строки відповідно до плану проведення аналітичного дослідження;

- завершеність — вищий ступінь готовності для використання у практичній діяльності підприємства, на якому проводилося дослідження;

- реальність — рекомендації та пропозиції мають бути придатними для реалізації в умовах конкретного підприємства з його ресурсами і можливостями;

- належне оформлення — отримані результати мають бути оформлені відповідно до плану;

- відповідальність виконавців — керівник і працівники аналітичного підрозділу, які провели аналіз, повинні відповідати за достовірність, точність, правильність зроблених ними висновків, пропозицій, рекомендацій.

Чітка послідовність дотримання визначених етапів здійснення аналізу та вимог до його результатів гарантує реалізацію поставлених цілей та завдань в сфері управління сталим розвитком підприємства.

Формальний підхід до організації аналізу передбачає визначення окремих показників аналізу та просте порівняння з попередніми періодами без ґрунтовних пояснень причин та можливих шляхів покращання діяльності. Цей підхід особливо небезпечним є в умовах сталого розвитку, оскільки визначення напрямів його реалізації передбачає застосування методів та можливостей фінансового та управлінського аналізу, а також методів аналізу нефінансових показників, які складають основу нефінансової звітності, і їх невикористання призведе до втрати підприємством своїх вигід і можливостей.

Технологічний аспект дослідження аналітичної підсистеми характеризує огляд та оцінку сукупності сучасних засобів, способів, інструментів, за допомогою яких здійснюється економічний аналіз соціально відповідальної діяльності підприємства. Технологічний підхід до організації аналітичних робіт зумовлений їх продуктивною результативністю при використанні технічних ресурсів (знарядь праці), інформаційних ресурсів (предметів праці) і праці аналітиків робочої сили. Технологічна будова аналітичного процесу дає змогу забезпечити збалансованість між необхідними ресурсами та результатами створення системи аналітичної підтримки прийнят-

тя управлінських рішень. Технологічна інтеграція економічного аналізу на основі сучасних інформаційних систем підвищує ефективність аналітичної роботи за рахунок розширення можливостей проведення факторного аналізу; виокремлення та розв'язання нових багатовимірних задач, які розв'язують, використовуючи економіко-математичні методи та моделі; підвищення оперативності та економічності виконання аналітичних робіт тощо [4].

ВИСНОВКИ

Отже, формування аналітичного забезпечення управління соціально відповідальною діяльністю підприємств залежить від методологічного, методичного, організаційного та технологічного рівня фінансового та управлінського аналізу сталого розвитку підприємства. Реалізація концепції корпоративної соціальної відповідальності обумовлює необхідність здійснення економічного аналізу, комплексна методика якого буде сформована з урахуванням визначених методологічних, методичних, організаційних та технологічних положень, що забезпечить можливість оцінки кількісних та якісних показників діяльності підприємства та дозволить враховувати зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі, спричинені його розвитком.

Література:

1. Гарманов А.В. Организация экономического экологического анализа хозяйствующего субъекта: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.12 / Гарманов А.В. — Воронеж: Воронеж. гос. ун-т, 2011. — 148 с.
2. Грицишен Д.О. Інформаційно-аналітична система управління сталим розвитком на макrorівні / Д.О. Грицишен / Ефективна економіка. — 2016. — №5 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4945>
3. Кальницкая И.В. Учетно-аналитическое обеспечение управления устойчивым развитием организации / И.В. Кальницкая // Экономический анализ: теория и практика. — 2015. — №17 (416). — С. 21—32.
4. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. — К.: Знання, 2011. — 630 с.
5. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз стійкого розвитку економічних систем: теоретико-методологічні аспекти / І.М. Парасій-Вергуненко // Фінанси, облік і аудит. — 2014. — Вип. 2 (24). — С. 224—234.

References:

1. Garmanov, A.V. (2011), "Organization of economic environmental analysis of an economic entity", Ph.D. Thesis, Accounting, statistics, Voronezhskij gosudarstvennyj universitet, Voronezh, Russia.
2. Hrytsyshen, D.O. (2016), "Information and analytical management system for sustainable development at the macro level", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 5, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4945> (Accessed 20 May 2017).
3. Kal'nickaja, I.V. (2015), "Accounting and analytical support of management of sustainable development of the organization", *Jekonomicheskij analiz: teorija i praktika*, vol. 17 (416), pp. 21—32.
4. Mnykh, Ye.V. (2011), *Ekonomichnyj analiz* [Economic analysis], Znannia, Kyiv, Ukraine.
5. Parasij-Verhunencko, I.M. (2014), "Analysis of Sustainable Development of Economic Systems: Theoretical and Methodological Aspects", *Finansy, oblik i audyt*, vol. 2 (24), pp. 224—234.

Стаття надійшла до редакції 30.06.2017 р.